

Vegyes tapasztalatok a budapesti munkaerőhelyzetről

Nagy a kereslet, kicsi a kínálat — Emelkedik a kilépők száma

A budapesti munkaerőhelyzetben a gazdaságirányítás új rendszerének első heteiben nem következtek be alapvető változások; *a krónikus munkaerőhiány a jellemző továbbra is.* Ezt a tényt támasztják alá azok az adatok, értékelések, amelyeket a Fővárosi Tanács munkaerő-gazdálkodási csoportja összegezett a napokban, részben a vállalatoktól érkező igények, részben az elhelyező, közvetítő hivatalok forgalmának tapasztalatai alapján.

Tizenöt ezer dolgozó kerestetlik

A múlt hét egyik napján a három budapesti munkaerő-gazdálkodási hivatal nyilvántartó kartonjainak tanúsága szerint *12 ezer fizikai dolgozót, 1300 kereskedelmi alkalmazottat, s csaknem ezer műszaki, adminisztrációs és egyéb alkalmazottat kerestek felvételre az üzemek, vállalatok.* Egy esztendővel ezelőtt 7,5 ezer munkahelyre kerestek dolgozókat a budapesti állami iparban, *az idén januárban éppen kétszer ennyire.* A munkára jelentkezők száma viszont hétszázalalal kevesebb, s jelenleg a 10 és fél ezret sem éri el. Ráadásul az elhelyezkedni vágyók *nagy többsége szak-képzettség nélküli.*

Különösen jelentős a munkaerőhiány a magasépítő-iparban, ahol *az összlétszám csaknem 10 százalékának megfelelő dolgozóra lenne szükség;* hasonlóan kevés a munkáskéz a mélyépítő- és a papíriparban, a kohászatban, viszont az átlagos állományi létszámhoz képest aránylag kevés munkaerőt keres a műszer-, a villamosenergia- és a nyomdaipar. Minden 100 ember mellett, aki jelenleg a budapesti állami építőiparban dolgozik, további 7 főre lenne szükség. Érdekes, hogy *amíg 1967 első negyedében az építőipari munkaerőhiánynak csak negyedrészt alkotta a szakmunkások hiánya, addig most ez*

az arány már 40 százalékra nőtt; a jelenség a segédmunkák fokozott gépesítésére is utal.

Létszámleépítés nélkül

A bejelentett munkaerő-felesleg elenyésző, *az iparban nem történt jelentősebb létszámleépítés.* Jellemző, hogy a budapesti üzemek és vállalatok az elmúlt év utolsó negyedében mindössze 256 fő elhelyezésére hívták fel a figyelmet, közülük is körülbelül százan az édesipari idénymunkák befejeztével bontottak szerződést.

Az egész budapesti állami ipart alapul véve: a férfimunkaerő-keresletnek körülbelül a fele, *a nőinek viszont csupán 5 százaléka irányul szakmunkásokra.* Problémát okoz, hogy a felkínált nő munkalehetőségek között — a segédmunkási munkakört tekintve — *csak minden harmincadik az egy műszakos;* pedig éppen az ilyen munkaköröket keresik leginkább az asszonyok.

A tanács munkaügyi vezetői elmondották: már tapasztalható — ha eléggé mérsékelten is —, hogy emelkedik a kilépők száma, akik munkahelyüket a magasabb bért, kedvezőbb feltételeket kínáló vállalattal cserélik fel. A munkaerőmozgás pontos megállapítására azonban csak a negyedév végén várható adatok.

Feltűnő jelenség, hogy *az adminisztrációs munkakörben foglalkoztatottak iránt a munkaerő-gazdálkodási hivatalok még egyetlen alkalommal sem tartottak nyilván olyan nagy keresletet, mint az év első heteiben.* Az elmúlt évek januárjaiban átlag 120—170 ügyviteli alkalmazottat kerestek a vállalatok, az idej esztendő első hónapjában viszont csaknem ötszázat. A munkaerő-eszabítás különösen *a kvalifikáltabb számviteli és külkereskedelmi munkaterületeken hasznosítható dolgozók, valamint a gyors-gépíronők körében tapasztalható.* Utóbbiak tekintetében gondot

okoz, hogy bár az iskolák, tanfolyamok ezrével bocsátják ki őket, a vállalatok kizárólag a gyakorlottabbakat kívánják alkalmazni, figyelmen kívül hagyva, hogy *ezt a gyakorlottságot is meg kell szerezni valahol...*

Kik érdeklődnek és miért?

A tapasztalatok szerint a munkát keresők közül meglehetősen sok a vidéken élő, onnan bejáró személy. A munkaerő-gazdálkodási hivataloknál jelentkezők közül *minden harmadik — nem budapesti lakos.*

Néhány, a hagyományostól eltérő jelenség is tapasztalható. Figyelemre méltó például, hogy az év első heteiben több nagyüzem — *Ikarus, Beloiannis, Április 4 Gépgyár, Magyar Hajó- és Darugyár* — vállalatvezetősége részletes tájékoztatást kért az illetékes tanácsi szervektől arra vonatkozóan, hogy a munkaerőhelyzet mennyiben befolyásolja létszámigényüket. Igen sok vállalat kérte, sőt feltételként szabta meg, hogy a munkára jelentkezők közül a közvetítő hivatalok csak pestieket küldjenek. A vonatjegy árának megtakarítását célzó törekvések azonban többnyire hiábavalók voltak, *s a vállalatok nagy része utóbb visszonta ezt a feltételt.* Erőteljesen nőtt az adminisztrációs munkaviszonyban álló dolgozók érdeklődése — telefonon, levélben, személyesen — a tanács munkaerő-gazdálkodási szerveinél. Munkalehetőségekről, kereseti viszonyokról kérnek tájékoztatást. Nem kevésbé nagy forgalmat bonyolítanak le az ügyintézők amiatt, hogy *sokan kérnek felvilágosítást mellékfoglalkozások, másodállások, bedolgozói lehetőségek ügyében.*

A Fővárosi Tanács munkaügyi osztálya az év első felében 70 budapesti nagyvállalatnál végez vizsgálatot a munkaerő-kereslet és -kínálat további alakulásának értékelésére.

Fekete Gábor